
Peníze pro soukromé školy

Peníze pro soukromé školy

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

15.5.2008, autor: Petra Benešová, Lenka Zlámalová

Majitelé soukromých vysokých škol mají důvod k optimismu. Peníze už jim nepoplynou pouze ze školného, ale i ze státní kasy. Vláda zvažuje, že by jim na studenty přispívala, podobně jako na posluchače veřejných vysokých škol.

»Soukromé školy také plní společenskou funkci jako ty veřejné. Navíc jde i o povzbuzení soukromého sektoru, který zde kvůli komunismu vyhybnul,« vysvětluje důvody Daniel Műnich, jeden z autorů Bílé knihy - reformy vysokých škol. Změny, podle kterých by soukromé školy dostávaly jen asi o 20 procent méně než školy státní, by mohly začít platit za dva roky. Česko by se tak stalo jednou z mála evropských zemí, kde stát finančně podporuje i soukromé vysoké školy. Například v Německu či Francii nic takového neexistuje. I podle statistik OECD osmdesát procent veřejných peněz na vysoké školství směřuje do veřejných institucí. »Samozřejmě bude záležet na politické vůli, nicméně by to mělo pozitivní vliv na konkurenci mezi školami,« podotýká Műnich.

Podle jednoduchého pravidla - čím více studentů škola má, tím více peněz dostane - by tak veřejné i soukromé školy musely o studenty bojovat. A nabízet kvalitnější vzdělání.

»Narovnaly by se podmínky na trhu se vzděláním. My bychom mohli snížit i školné,« říká Michal Klíma, rektor soukromé Metropolitní univerzity v Praze.

V Česku je 68 vysokých škol, 43 z nich je soukromých, které vzdělávají zhruba deset procent vysokoškoláků. Balík státních peněz, ve kterém je ročně zhruba 20 miliard korun, by se tak musel rozdělit i mezi soukromníky. »Peníze na vysoké školy by se musely zvýšit, jinak by se veřejným školám snižovaly dotace. A navíc by i veřejné školy měly mít možnost vybírat školné,« myslí si rektor ČVUT Václav Havlíček.

Podobně mluví i Rudolf Haňka z univerzity v Cambridgi. »Soukromé školy jsou byznys a peníze od státu jim nepatří. Na britských univerzitách to neexistuje.«

Přesto v zahraničí určitá podpora soukromých vysokých škol existuje. V USA, kde sídlí nejlepší univerzity světa, jako je Harvard, podporují vysoké školy hlavně úlevami na daních.

Stát slibuje peníze soukromým školám

Pro zahraniční univerzity platí ještě výhodnější daňová pravidla než pro jiné neziskové organizace. V Massachusetts, kde sídlí právě Harvard, se v posledních dnech rozjela debata o daňových úlevách. Stát chce, aby všechny univerzity, které mají v nadacích více než miliardu dolarů, platily z těchto peněz každý rok 2,5 procenta daň. Harvard má ve své nadaci 36 miliard dolarů.

Půjčky pro všechny

Podle záměru Bílé knihy by peníze od státu neměly na dotacích dostávat jen soukromé školy. Obdrží je také studenti soukromých vysokých škol.

Ti by stejně jako jejich kolegové na veřejných školách měli mít nárok na studijní granty, půjčky, stipendia a spoření na vzdělávání, které chce ministerstvo školství zavést už v příštím roce. Každý student by měl nárok měsíčně na studijní grant 890 korun. Sociální stipendia by byla v rozmezí 700 až 2300 korun. Jejich výše by se pohybovala podle sociální situace studenta.

Půjčka na životní náklady, tedy jídlo, dopravu, učebnice by byla měsíčně 2000 korun. Půjčku by student začal splácet až ve chvíli, kdy si začne vydělávat. »To je také jedna z důležitých věcí, která by měla vztahy mezi veřejnými a soukromými vysokými školami vyrovnat a studentům to jen prospěje,« dodává Daniel Műnich, jeden z autorů Bílé knihy.

Soukromé vysoké školy plní společenskou funkci. Jde i o povzbuzení soukromého sektoru, který kvůli komunismu vyhynul. Daniel MÜNICH, autor reformy vysokých škol